

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dien et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de maanden franko p. p. f 6.00.
 Adressen: Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan "het Bureau van de Tijd."

DINGSDAG 20 MEI.

Advertentiën van *Zes* regels en daer beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 33 cents geplaatst betaald. Voor groots letters betaalt men naar de plaatsing meer.

AMSTERDAM, 19 Mei.

In de zitting der Tweede Kamer van II. Woensdag is bij de behandeling van de Verordening der Regering voor het departement van Binnenlandsche Zaken een belangrijke aangelegenheid besproken, namelijk de kosteloze gemeenteschool. Wij hechten zoo veel gewicht aan hetgeen toen gezegd is, dat wij de *bijbladen* van de *Staats-Courant* hebben willen afwachten, alvorens in eenige bijzonderheden te treden. De zaak is ter spraak gebracht door de heeren Mackay en van Nispen van Sevenaer. De eerste heeft zich bepaald bij de vraag of er onder de gesubsidieerde ook kosteloze gemeentescholen zijn? De tweede, na bereids gedurende de drie vorige jaren de kosteloze gemeenteschool te hebben bestreden, heeft zich thans bepaald bij een verzoek aan den minister van Binnenlandsche Zaken, om de zaak te willen overwegen en te trachten een middel te vinden om te voorkomen, dat een der hoofdbeginselen van de wet op het onderwijs, de vrijheid van onderwijs, worde gekrenkt. Ik moet, zoo zegt hij, ik moet den heer minister verzoeken zijne aandacht wel te willen vestigen op de gevolgen van het geven van kosteloos onderwijs, daar waar de kosten van onderwijs uit belasting door al de ingezetenen te dragen, moeten worden gevonden. Ik moet den heer minister verzoeken zich te willen herinneren, wat in de tusschen Regering en Kamer gewisselde stukken ter neder gesteld is, en hoe juist het beginsel, dat ik voorsta, zelfs met curcyf gedrukte woorden en dat om het meer duidelijk en krachtig te doen uitkomen, op den voorgrond werd gesteld. Ik wensch, dat de heer minister, vóór de volgende begroting eenigen tijd moge kunnen vinden, en aan dit punt zijn aandacht te wijden. Ik wensch dat de heer minister niet moge toelaten, dat op zoodanige wijze de vrijheid van onderwijs worde verkort, en dat hij middelen moge vinden, om te verhinderen, dat een der hoofdbeginselen van de wet op het onderwijs, namelijk dat het werkelijk vrij moet zijn, niet op vele plaatsen te loor ga. Dit toch zoude het geval zijn, zoo degenen, die niet van het openbaar onderwijs gebruik kunnen maken, verplicht worden in de kosten van dat kosteloos onderwijs te dragen." Zoo ver de heer van Nispen.

De vragen van beide sprekers, waren, ofschoon dringend, toch zeer bescheiden. Wat heeft de heer Thorbecke daarop geantwoord? Hij betuigde den heer Mackay niet te verzoeken dat er geene gesubsidieerde kosteloze gemeentescholen worden gevonden; omdat hij de zaak niet had nagegaan. Maar, voegde hij er bij, "dit verzoek ik, dat, wanneer ik vinde dat een subsidie zou dienen om kosteloos onderwijs te doen geven, het subsidie, al wordt het ook toegestaan door de Staten-Generaal niet zal worden verstrekt. In dat opzigt mag ik onderstellen, dat aan mijne oude medeleden mijne denkwijze bekend is. Een subsidie kan, mijns inziens, niet worden gegeven ten einde kosteloos onderwijs mogelijk te maken, want in dat geval wordt in de gemeente niet gedaan hetgeen moest gedaan zijn om aanspraak op subsidie te verkrijgen."

Ziedaar het antwoord van den heer Thorbecke op de vraag van den heer Mackay, het is afdoend. Maar niet even pertinent is zijn antwoord, op de vragen van den heer van Nispen van Sevenaer. Deze heeft twee onderscheidene vragen behandeld. 1° heeft hij herhaaldelijk beweerd en bewezen, dat de kosteloze school door heffing van belasting in stand te houden in strijd is met de wet; en 2° heeft hij den minister verzoekt een onderzoek te stellen naar de middelen, om de wet op dat punt te handhaven. Wat zegt de minister daarop? Zijn antwoord is eenzijdig, als van iemand die aarzelt niet te antwoorden. Hij ontkent niet, dat de kosteloze gemeenteschool in strijd is met de wet; maar dat hij hooftig zulke rond en openhartig te antwoorden, maakt hij overgeven. Bij deze gelegenheid, zegt hij, wil ik mijne geheele oordeeling betreffende hetgeen de geachte afgevaardigde van Sevenaer zoo even gezegd heeft, gaarne zeggen. Ik vind het natuurlijk, mijne oordeel, dat voor eene dergelijke inrigting als de school is, die voordeel trekt van de inrigting, tot hare

kosten bijdrage. Ik vind het even natuurlijk, als dat men — zoo ik ongelijke zaken met elkander vergelijken mag — gebruik makende van een weg, tot betaald. Wanneer het dus van mij afhangt eene school te inrigten, dan zal degenen, die van de school gebruik wil maken, in zoover hij in staat is om te betalen, zijne bijdrage tot de kosten moeten leveren. Maar het hangt van mij niet af, gemeentescholen in te rigten. In dat opzigt is het gemeentebestuur vrij. Het gemeentebestuur is vrij om kosteloos onderwijs te doen geven. Wanneer evenwel het gemeentebestuur, om kosteloos onderwijs te doen geven, van mij subsidie mogt verlangen, dan zal het niet slagen, dan zal het stuiten op mijn neen."

Dit antwoord van den heer Thorbecke mist rondheid en klaarheid. Wat was het thema van den heer van Nispen? Dit, dat de kosteloze school strijd met de wet en dat de minister naar middelen behoort om te zien, om die met de wet strijdige school te weeren. De minister nu laat de bewering van den heer van Nispen, dat de kosteloze school met de wet strijd in haar geheel, en vergenoegt zich met verklaring, dat het natuurlijk is diegenen de kosten van de school te doen dragen, die er voordeel van genieten; en hij besluit dan verder, dat de wet de oprigting der scholen heeft overgelaten aan de gemeenten, en dat hij daar niets tegen doen kan.

De heer van Nispen heeft daarmee terecht geen vrede gehad. Ik heb, zegt hij, vóór twee jaren in deze Kamer voorgelezen uit de stukken, tusschen de regering en de Kamer gewisseld, hetgeen omtrent dit aangelegen onderwijs daarin werd gevonden. Daar staat met curcyve letters gedrukt, dat het aan de gemeenten niet zal vrijstaan kosteloos onderwijs te geven aan degenen, die het kunnen betalen, ten ware uit andere bronnen dan belastingen de kosten daartoe kunnen worden gevonden.

Het is bekend, dat bijna in alle gemeenten de uitgaven voor het onderwijs zoo hoog zijn geklommen, dat, om de kosten te dekken, het heffen van nieuwe belastingen of het verhoogen der bestaande belastingen noodig is geworden. De Regering heeft het middelen geheel in hare handen om te voorkomen dat in strijd worde gehandeld met de bedoelingen van den wetgever.

Het is zoo zeer waar dat en Regering en Kamer alleen hebben willen toelaten, dat kosteloos onderwijs zou worden gegeven daar, waar het uit andere inkomsten van belastingen kon worden bekostigd, dat in de gewisselde stukken voorkomt, dat het hard zoude zijn het regt tot het doen geven van kosteloos onderwijs te ontzeggen aan gemeenten, bijv. Kampen, die zeer groote inkomsten en geene belastingen hebben.

Ik geloof dus, dat de Regering verplicht is te waken dat de wet volgens den geest, waarin zij werd vastgesteld, toegepast worde, en dat de Regering dit middel daartoe moet aanwenden, dat naar mijn oordeel voor de hand ligt."

Nogmaals antwoordde de heer Thorbecke en ofschoon hij een stap verder gaat, toch nog altijd onbepaald. Ziehier wat hij zegt:

"Indien er iemand is of was voorstander van vrijheid van onderwijs, ik meen te mogen zeggen: ik ben en was het steeds. Vrijheid van onderwijs te laten onderdrukken, dat is zeker van mij minder dan van iemand te verwachten. Maar het middel, dat de geachte spreker aan de hand geeft! Indien ik vond, Mijnheer de Voorzitter, bij hen, die met het toezigt over het onderwijs belast zijn, een systematiek streven, een toelag om kosteloos onderwijs ten koste van de vrijheid van onderwijs te bevorderen, ik zou dien toelag toegestaan zooveel ik kon; maar kan ik de vrijheid van iedere gemeente op zich zelf beperken? Kan ik weigeren den Koning te adviseren om eene gemeentebelasting goed te keuren, dewijl uit de opbrengst van die belasting, wellicht in de kosten van het onderwijs zal moeten worden voorzien, en het onderwijs, volgens besluit van den gemeenteraad, kosteloos zal worden gegeven? Ik geloof, ik kan het niet, het niet omdat de gemeentebelasting die voortvloeit van belasting zeer wel kunnen voorgedragen op een anderen grond, dan op grond

van de kosten ten behoeve van een onderwijs, dat zij kosteloos willen doen geven. Men zou dus mijn wil, indien ik wilde, om de inwerking van eene dergelijke belasting te keeren, kunnen verijdelen. Doch mag ik willen? Ik sta de vrijheid van onderwijs voor, maar mag ik de vrijheid van de gemeentebesturen zoo ver beperken? Zijn de gemeentebesturen niet inderdaad ook op dat punt vrij? Ik zou het verkeerd kunnen vinden; ik vind menige zaak niet goed, die door de gemeentebesturen binnen den kring hunner bevoegdheid wordt verrigt. Ik durf dus voor alsnog den geachten spreker niet beloven, dat ik, bij nadere overweging van het middel dat hij aan de hand geeft en dat mij tot dusverre nieuw was, zal kunnen besluiten mij daarvan tot het doel, hetgeen hij voorstelt, te bedienen."

Men ziet, dat de heer Thorbecke om de kwestie heen-dwaalt en bewerende, dat de gemeente-besturen vrij zijn, niet antwoordt op de bewijzen van den heer van Nispen, die zulks terecht ontkent op grond van officieel gedrukte stukken. De heer van Nispen vraagt daarvoor de derde maal het woord en voert hem het volgende te gemoet:

"De heer minister heeft mij gezegd, dat hij mij nog niet durfde beloven, dat hij ook bij nadere overweging van het middel zal kunnen gebruik maken, hetgeen ik mij veroorloofd had aan te wijzen, en hetgeen hij verklaarde voor hem geheel nieuw te zijn. Gij zult u herinneren, dat ik thans alleen heb verlangd, dat de minister den tijd moge vinden om de zaak te onderzoeken en er over te denken. Ik hoop dat de minister bij nadere overweging het denkbeeld, dat ik u voorgesteld toelicht, goed en juist zal kunnen vinden. Ik hoop dat de Regering van Nederland, wanneer eenmaal hier eene wet is aangenomen, al bevalt die wet niet aan iedereen, die wet ook in den geest en in de strekking, waarin zij is aangenomen, zal doen uitvoeren en kracht er aan zal weten te geven. Ik hoop dat wanneer uit de gewisselde stukken uitdrukkelijk de wil des wetgevers blijkt, en, zoo als hier het geval is, want curcyf staat gedrukt, dat kosteloos onderwijs slechts door zal mogen worden gegeven waar de kosten daarvan uit andere inkomsten dan belastingen zullen kunnen worden gevonden, er ook een middel zal zijn aan te wenden om daaraan kracht en uitvoering te geven. Ik vertoef dat dit middel voor de hand ligt; want wanneer de gemeente met haar stelsel van belastingen voor de Regering moet komen en moet zeggen: ik heb die verhooging van belasting of die nieuwe belasting noodig tot dit of dat doel, de Regering niet alleen het regt zal hebben, maar daarbinnen verplicht is te waken, dat geene belastingen worden gegeven om uitgaven te dekken, die de wetgever niet aan de gemeenten heeft veroorloofd te doen, en dat de eenmaal bij het tot stand brengen der wet de uitdrukkelijk verklaarde wil des wetgevers bij de uitvoering niet te loor ga. Ik hoop dat hetgeen in dit oogenblik den heer minister aan groote moeilijkheden onderhevig schijnt te zijn, en hetgeen hij niet geloofd te kunnen uitvoeren, bij nadere overweging hem zal blijken een niet zoo onjuist middel te zijn, en dat bij hem de overtuiging zich zal vestigen, dat de plicht op de Regering rust om een middel aan te wenden, om aan den uitdrukkelijk verklaarden wil des wetgevers ten opzichte dezer wet gevolg te geven."

Daarna werd beraadslaging gesloten; die niet geheel zonder vrucht is geweest. Immers is er thans verkregen:

1°. dat aan geen kosteloze school subsidie zal worden verleend;

2°. dat de Regering zal toegestaan zoo veel zij kan, het streven van diegenen, die met het toezigt over het onderwijs zijn belast, om de kosteloze school ten schade van het vrije onderwijs te bevorderen.

En dewijl er nu kosteloze scholen zijn, die gesubsidieerd worden, en dewijl er bij de school-autoriteiten velen zijn, die het kosteloos onderwijs stelselmatig bevoorderen; zoo heeft de Regering voor 's hands daarop orde te stellen. De minister is niet zoo overvloedig, als hij meent omtrent de kosteloze school. Hij wil

door Israël in het Engelsche Parlement, welke vermoedelijk vele lezende leden zullen nopen de zijde van Lord Palmerston te verlaten, met op een of anderen dag den val van het ministerie. Palmerston ten gevolge hebben, en de kans van het bewind staen op een Tory-ministerie, dat minder gunstig voor de Italiaansche revolutie dan gunstig voor den H. Stoel is gestemd. En zou, zoo dit gebeurt, het kabinet der Tuilerien, dat den invloed van Engeland en dien van de revolutie ondergaat, dan niet gedwongen wezen zijn politiek te wijzigen?

De aartsbisschop van Parijs zou, volgens een goed onderrigt korrespondentie, den Keizer hebben te kennen gegeven dat hij tot hiertoe gemeend had zich bij een verzoenende rol te moeten bepalen, hoewel hij niet onverschillig bij al wat gebeurd was had toegezien. Hij meende nu het doel te zien, waarop de gevaarlijke weg zou uitloopen, dien men bewandelde, en moest alzoo verwilligen dat, mogt men den Paus dwingen Rome te verlaten, hij als kardinaal voornemens was Z. H. overal te volgen. Volgens de berigtgever zouden de woorden van den aartsbisschop een zekeren indruk hebben gemaakt en hem geantwoord zijn dat de zaken zoover nog niet gekomen waren.

In een geloofwaardige korrespondentie wordt gezegd, dat de terugroeping van generaal de Goyon nog voortdurend is, en dat reeds den 12^{en} dezer maand nog geen dépêche, welke den dag van zijn vertrek bepaalt, verzonden was. De korrespondent beweert uit authentieke bronnen te weten, dat alleen de volgende korrespondentie tusschen het kabinet te Parijs en den generaal gewisseld is, voor zoo ver zijn terugroeping betreft. Den 22^{en} April ontving de Goyon een telegram van den chef van het kabinet des Keizers, luidende: "Generaal, de Keizer ontbiedt u naar Parijs. De minister van Oorlog zal u nadere instruksien mededeelen." Den 26^{en} schreef de minister het volgende aan den generaal: "De Keizer wenscht u in zake uw kommando betreffende te spreken; ik noodig u dien ten gevolge uit naar Frankrijk te komen, zoodra de dienstzaken u dit veroorlozen." — De generaal antwoordde hierop, dat hij bereid was aan de bevelen des Keizers te gehoorzamen, maar dat de aangelegenheden zijn bevelhebberschap betreffende nog een maand verblijf te Rome vereischten. Den 30^{en} April telegrafeerde de minister, dat de Keizer zijne opmerking billijkt en hem de vrijheid gaf naar goeddunken te handelen. Den 9^{en} Mei vroeg de Goyon of hij afscheid moest nemen van den Paus en Kardinaal Antonelli. Den 11^{en} werd hem berigt, dat hij den Paus en den Kardinaal kon bezoeken, maar geen afscheid van hen moest nemen. Later zouden, volgens de korrespondentie, geen dépêches meer omtrent die zaak gewisseld zijn.

Een korrespondentie schrijft, dat het spoedig vertrek van den Koning van Nederland in de Tuilerien een zekere teleurstelling had te weeg gebracht, te meer wijl men ook den prins van Oranje had verwacht, die niet gekomen is. Hierdoor zou in de laatste oogenblikken van het verblijf van den Koning en de Koningin aan het hof enige koplheid zijn ontstaan, waaraan een einde werd gemaakt door een overhaast vertrek, waartoe de brand te Enschede, het voorwendfel zou zijn geweest.

Jl. Zondag, zoo wordt geschreven, trad de prefekt van politie de kamer binnen, die uitsluitend voor de leden van de Jockeyklub in het hypodroom is bestemd. De president van die klub vroeg hem wie hij was, en die vernomen hebbende zeide: deze dat het hem leed deed den prefekt niet te mogen toelaten, aangezien hij geen lid was en zelfs een lid geen vriend of bekende mogt medebrengen.

"Mijnheer hernam de prefekt, ik beveel en ontvang geen bevelen; en de prefekt bleef. Des avonds werd in de klub besloten den graaf de Moray, een der leden van de klub, den last op te dragen den Keizer van het gebeurde kennis te geven.

Overigens wordt gezegd dat voorscheidene societeten, onder het voorwendsel dat er gespeeld wordt, door de politie zouden gesloten worden.

Brieven uit Rome aan den *Monde* dd. 13 dezer verzekeren, dat men er in de volkomenste gerustheid is, en met vertrouwen op de Voorzienigheid en den moed van den H. Vader de gebeurtenissen afwacht. Niemand weet wel is waar wat Pius IX doen zal, maar iedereen weet wat hij niet zal doen, en dit is grootsch in dit oogenblik nu de vijanden van den H. Stoel alle denkbeeld van recht, gerechtigheid, pligt en eer vergeten hebben.

Men geloofde, wijders aan de geruchten niet, die door de revolutionaire bladen verspreid worden. Het baat niet, zoo schrijft een dier brieven, dat zij den ijver der bisschoppen en leken pogen te verlaauwen. Beiden stroomden naar Rome. Een voormalig Spaansch minister en vriend van Donoso Cortes, vermaalde deze dagen, dat hij van Marseille was gekomen in het gezelschap van verscheidene bisschoppen, waarbij twee uit Nederland, een Engelschen en een Poolische, die, zeide hij, drie gloote overwinningen van Pius IX vertegenwoordigden: de herstelling der hiërarchie in Nederland, de herstel-

ling der hiërarchie in Engeland, en de teleurstelling van Rusland dezer dagen. Men was overigens in Rome overtuigd van de overwinning en vreesde niets. De veroordeeling van Mgr. Guzzi, vikarius-kapitularis van Bologna, had diepen indruk gemaakt. De gerechtszaal was op dien dag door het gepeupel, op aanhijting van de Mizzinisten, geheel ingenomen, en onder den druk van dat gespuis was het vonds geweest.

Men zegt dat orda in Italië heerscht, maar men ziet in het geheele schiereiland niets dan rooverijen, geweldadigheden en bandeloosheid, terwijl te Rome, zoo besluit de korrespondentie, de grootste rust heerscht en de geestdrift voor den Paus met den dag stijgt, getuige o. a. de jonste plegtigheden in de kerk van St. Jan van Latraben.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 17 Mei. Ter nadere toelichting van den stap, welke door Pruisen in de Keurhessische kwestie gedaan is, en waarmede men ten onrechte heeft gezegd dat Oostenrijk geheel overeenstemde, worden in een korrespondentie de volgende bijzonderheden medege-deeld. Toen de Oostenrijksche gezant, in de Bondsvergadering duidelijk te kennen had gegeven dat zijn regering in gemeenschap met Pruisen een beslissende stap tegen Keurhessen wenschte te doen, liet het kabinet van Berlijn te Weenen weten dat het een gevolmachtigde naar Kassel zou zenden, Oostenrijk verzoekende hetzelfde te doen.

Graaf Rechberg gaf daarop te kennen dat hij door afwezigheid des Keizers hieraan niet kon voldoen, maar uitte den wensch dat dit door een Bondsbesluit zou worden beslist. Pruisen stemde hierin toe onder voorwaarde dat dit besluit dan ook op de zitting, welke twee dagen later werd gehouden, zou tot stand komen. Het is bekend dat de Hessische gezant een verdrag van dit besluit verkreeg. Toen nu het Pruisische kabinet dat van Weenen ook niet bewegen kon om identieke nota's aan hun respectieve gezanten te Kassel te geven, achtte het zich ontslagen van de gemaakte verbindtenis, en zond den generaal von Willisen naar Kassel, geheel op eigen gezag, zonder maandaat van den Bond. Oostenrijk heeft ook in geen deel een gevolmachtigde naar Kassel gezonden, zooals door vele bladen berigt is.

Dezelfde korrespondentie zegt ook nog dat in den ministerraad te Kassel gehouden tijdens de aanwezigheid van generaal von Willisen, hevige woorden zijn gevallen over de aanmatiging van Pruisen en dat men in regeringskringen vrij scherp deed uitkomen dat Pruisen beter deed met op dit oogenblik de rust en de orde in zijn eigen land te herstellen dan zich in de inwendige aangelegenheden van een bondstaat te mengen.

Generaal von Willisen is hier teruggekeerd. Welk antwoord hij van Kassel heeft medegebracht, is nog niet bekend. De *Zeit* zegt dat de keurvorst, de eischen van Pruisen van de hand heeft geslagen. Hij zou zijn soevereiniteitsrechten met buitengewone welsprekendheid verdedigd hebben, en daarbij vooral hebben doen uitkomen dat zijn politieke maatregelen geheel in overeenstemming waren met de besluiten van den Bondsdag en die nog volledig van kracht zijn. Op dit mondeling antwoord zou, naar men zegt, gisteren een schriftelijk gevolgd zijn.

Overigens wil de *Köln. Zig.* in deze aangelegenheid nog weten dat de zending van generaal von Willisen geheel alleen in gevolge bevel des Konings is geschied, zonder dat de ministers er over geraadpleegd waren. Het blad voegt er bij dat de verstandhouding tusschen den monarch en de minister niet bijzonder goed is, en de Koning slecht met hen aanraking komt wanneer het hoog noodig is.

De *Elberfelder Zeitung* deelt eene korrespondentie mede uit Kassel, waarin omtrent de ontvangst van den baron von Willisen, het volgende wordt gezegd. Toen de heer von Willisen den eigenhandigen brief des Konings aan den keurvorst ter hand stelde, wierp laatstgemelde die missive op den grond, onder het uiten dezer woorden: "Ik neens geene brieven meer aan."

— Even als te Mühlhausen hebben ook te Liebschau bij de verkiezing wanordelijkheden plaats gehad. Het geheele kieskomitee heeft voor de reaktionairen de vlugt moeten nemen. Verscheidene liberale kiesgeregtigden zijn gewond en men heeft de hulp van een kommando huzaren moeten inroepen om de rust te herstellen.

ITALIË.

ROME, 14 Mei. Het *Giornale* kondigt aan dat het de lijst der bisschoppen zal mededeelen, die te Rome komen, en maakt daarmee reeds een begin. Op die eerste lijst komen voor de aartsbisschop van Utrecht en de bisschop van Haarlem, benevens verscheidene Schotsche, Engelsche, Iersche, Fransche, Duitsche, Pool-sche, Grieksche, Turksche en ook vijf Italiaansche bisschoppen. Onder de bisschoppen van buiten Europa merkt men op de aartsbisschoppen van New York en Montreal (Kanada).

TURIJN, 18 Mei. De minister van Justitie weigert de bisschoppen der provincie Turijn paspoorten om naar Rome te gaan. Een blad vraagt wat er nu van een vrije Kerk in een vrijen Staat is. Men kan niet beweren zegt het dat de kwestie niet op kerkelijk gebied is, immers de Kanonizatie behoort volstrekt niet tot de bevoegdheid van het burgerlijk gezag.

— Zoo als de telegraaf gemeld heeft, hebben de voormalige soldaten van Garibaldi met twee honderd officiers aan het hoofd, getracht een inval op Oostenrijks gebied te doen. De Piëmonteesche regering heeft dit ontdekt en in tijds verijdeld. Beide officieren zijn in hechtenis genomen en wel een in hetzelfde hotel waarin Garibaldi verblijf heeft, en zonder dat deze dit heeft kunnen beletten. Garibaldi schijnt echter geen genoegen te nemen met de handelwijze der overheid en heeft in een dagblad van Milaan het volgende door hem onderteekende berigt doen plaatsen.

"De overste Cabellini, een dapper officier van onbesproken gedrag en met edele wonden bedekt, is den vorigen nacht, zonder de door de wet voorgeschreven formaliteiten, in dit huis (het badhuis te Trescorre) in hechtenis genomen en als een misdadiger naar Milaan overgebracht. Ik breng het den lande in het gebengden dat, zoo de regering gerechtigheid uit te oefenen heeft, zij ook de rechten der burgers op prijs moet stellen, en in het bijzonder van hen, die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor het vaderland."

Al zijne pogingen om den officier te bevrijden zijn echter te vergeefs geweest en men verneemt dat generaal Turr die zich sedert eenige dagen bij Garibaldi bevond, in allerijl naar den Koning te Napels vertrokken is.

STADS NIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 19 Mei.

ONDERTROUWD (15 Mei): E. van Biene met H. Ochs. A. Kuiper met M. van Batenburg. GETROUWD (15 Mei): J. Boissevain met P. G. J. Brugmans. BEVALLEN (15 Mei): M. A. van Laer, geb. den Bandt, D. OVERLEDEN (13 Mei): M. E. Deicke, geb. Westenberg, 37.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 19 Mei.

Tarwe: 131 & b. Poolsche / 360. Rogge: 124 & Pruisische / 222, 231; op levering in Mei / 191, 190, Oct. / 192, 191.

SCHIEDAM, 17 Mei. Rogge verkocht: 149/2 & Dantziger / 220 1/m. Gerst: 132/2 & Dantziger / 172 kont, / 174 6/10. Moutwijn / 15 75; Jenever / 21.25; Amst. Pruis. / 22 50. Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling / 0.50 per ketel.

Wisselkoers.

2/m. Parijs / 55 1/2	2/m. Livorno / 45 1/2
Zigt 56 1/2	2/m. Napels 77 1/2
2/m. Bordeaux 55 1/2	3/m. Petersburg 165
1/2 m. 55 1/2	6/w. Weenen 87
3/m. Madrid 249	• Augsburg 98 1/2
• Cadix 238	• Frankfurt 98 1/2
• Sevilla 236	2/m. Hamburg 34 1/2
• Bilbao 236	Zigt 35 1/2
• Lissabon 41 1/2	2/m. Londen 2 1/2
• Porto 41 1/2	Zigt 1 1/2
2/m. Genua 45 1/2	Rotterdam 1 1/2

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIS, 17 Mei. 3 pc. Rente 70 80; 4 1/2 pc. id. 74 1/2; Fr.-Oost. Spoorw. 528; Credit mobilier 845; 1/2 pc. Spanje 49 1/2; 2 pc. id. 43 1/2; Russ. Spoorweg 412; Lombische Leening —.

MADRID, 16 Mei. 3 pc. Spanje 50 60; 2 pc. id. 48 1/2.

LONDEN, 17 Mei. Consols 92 1/2; 3 pc. Mexiko 32 1/2; 4 1/2 pc. Grenada —; 3 pc. id. —; 4 1/2 pc. doll. bonds —; 3 1/2 pc. Grenada —; 2 pc. Nieuwe Grenada —; id. uitgesteld —; 3 pc. Venezuela 23 1/2; 5 pc. id. —; 1/2 pc. Portugal —; 3 pc. Spanje —; 2 pc. id. —; 1/2 pc. id. —; Amortisable 19 1/2; 4 1/2 pc. Russen 91 1/2; 3 pc. id. —; 4 1/2 pc. id. 1860 —; 2 1/2 pc. Holland —; 4 pc. id. —; 1/2 pc. id. —; 1/2 pc. id. —; C. D. 1 pc. Oblig. —; 5 pc. Sardije —; Ecuador —; 3 pc. Grieken —.

WEENEN, 17 Mei. 5 pc. Metalliek 71.80; Dito Nationale 84.80; Bank-Aktien 848; Noord-Baan —; Credit Anstalt 220; Oost-Fr. Spoorweg 273; Nieuwe Lombard 261.

BERLIJN, 17 Mei. 5 pc. Metalliek 75 1/2; Dito Nationale 64 1/2; Stiegl. 5de serie 86 1/2; Dito 6de id. 96 1/2; 6 pc. Eng. Russen 96; 3 pc. Nieuwe dito 60; 4 1/2 pc. Pruisen 100 1/2.

HAMBURG, 17 Mei. 3 pc. Mexiko 30 1/2; 3 pc. Holland 57 1/2; 3 pc. Spanje 45 1/2; 2 pc. id. 41 1/2; Verensk. 10 1/2; Noord-Duits bank 96.

BRANKFORT, 17 Mei. 5 pc. Metall. 53 1/2; Nieuwe 50 1/2; Oost-Fr. Spoorw. 273; 2 pc. id. 43 1/2; Russ. Spoorw. 412; Lombische Leening —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		17 MEI 4 1/2 u. geb.			
Amsterdam, Thesaurie . . .	3 1/2 pCt.	87 1/2	a		
Nederl. Bank . . .	4	62 1/2			
Nederl. Werkel. Schuld . . .	2 1/2	74 1/2	74 3/4		
Dito Dito . . .	3	98 3/4	98 1/2	98 3/4	
Dito Dito . . .	4				
Oost-Ind. Leening . . .	4				
Amortisatie-Syndikaat . . .	3 1/2	92 1/2			
Handelmaats. op rescontre . . .	4 1/2	140 3/4			
Dito à kontant . . .	4 1/2				
Dito Leening 1858 . . .	4				
Aand. Holl. Spoorweg . . .					
Leening idem . . .	4 1/2				
Rijn dito . . .	4 1/2				
Dito 2de Leening . . .	4 1/2	100%			
België, Cert. Adm. Belg. Bk. . .	2 1/2				
Dito bij Rothschild . . .	2 1/2				
Frankrijk, Certifikaten . . .	3				
Spanje, Obligat. . .	2	43 1/2			
Dito . . .	3				
Dito Binnenlandsch . . .	3	48 7/8	48 1/2	48 1/2	
Amortisatie-Schuld . . .		19 3/4	19 3/4		
Bezijsen Coupons . . .					
Portugal, Obligat. . .	3	44 3/4	44 3/4		
Dito 1850/1859 . . .	3	43 1/2	44		
Dito Uitgestelde . . .					
Rusland, Obl. bij Hope & Co . . .	5	101 3/4	101 1/2	101 1/2	
Dito dito 1828/29 . . .	5	100%			
Certif. dito 1831/33 . . .	5				
Dito dito 1840 . . .	4				
Dito Orig. 2°, 3° en 4° Leon. . .	4				
Dito 5de Serie . . .	5	81 1/2			
Dito 1855, 6de Serie . . .	5	91	91 1/2	91 1/2	
Dito Adm. te Hamburg . . .	5				
Dito te Londen . . .	5				
Dito dito . . .	4 1/2	88%			
Dito dito . . .	3				
Inscrijv. in Assign. . .	6				
Certifikaten van dito . . .	6				
Spoorweg-Aktiën . . .	5	194 1/2	194 3/4		
Hypotheek . . .		76 3/4			
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500 . . .					
Obligat. . .	4 pCt.				
Pruissen, Obligat. . .	4 1/2				
Dito 1850 . . .	5	107 1/2			
Aandeelen 1854 . . .	3 1/2				
Pruss. Obl. bij Gott & Co . . .	5				
Dito . . .	4				
Dito . . .	3	51	51 1/2	51 1/2	
Dito . . .	2 1/2	26 1/2	26 7/8	26 7/8	
Dito Rente . . .	3	72 1/2	72 3/4	72 3/4	
Dito Nationale 1854 . . .	5	59 1/2	60	59 1/2	
Wagner Bank-Aktiën . . .		75 3/4			
Dito Aand. fl. 250, 1839 . . .		317	320		
Dito . . .		218			
Fr. Oost. Spoorw. Aand. . .					
Pruss. Spoorw. Aand. . .					
Pruss. Cert. bij Lam. & B. . .					
Dito bij Rothschild . . .					
Duitsche, Oblig. te Londen . . .	3				
Dito Geldl. 1824 van f 100 . . .	5	95%			
Dito . . .	5				
Dito . . .	5				
Dito . . .	4 1/2				
Dito . . .	4 1/2				
Dito . . .	4 1/2				
Sardinië . . .	5				
Peru, Geldloening 1854 . . .	4 1/2				
Dito Fransche . . .	4 1/2				
Ecuador, Oblig. 1855 . . .	1				
Venezuela, Obligat. . .	3	21 3/4	22	22	
Dito . . .	4 1/2				
Grenada, Obligat. . .	4 1/2	14 5/8			
Dito Uitgestelde . . .	1	5 3/4	5 1/2		
Mexico, Obligat. . .	3	30 3/4	30 1/2	30 1/2	
Nrd.-Amer. Ph. Hope & Co. Lr. A. f . . .					
Dito dito . . .					
Dito bij Rothschild . . .	6 pCt.				
Illinois Spoorweg-Aandeelen . . .					
Dito Oblig. Constr. Bons. . .	7	88	88 1/2	88 1/2	
Galvest. Spoorweg Oblig. . .	8				
Louisiana . . .	5				
Griekenland, Obl. geldl. 1825 . . .					

Loten 1860 —; 4 1/2 pCt. Russen 1860 89, 4 pCt. Holl. Spoor —; Rijnshares 212; 4 pCt. Russ. Spoor —; Poolische Spoorweg-Oblig. —; 2 pCt. Gren. —; Gest. —; Galveston 110; Italië 65 1/2; N. Russen 1862 90 1/2.

Bij weinig handel was de markt genoegzaam onveranderd, alleenlijk waren Amerikaansche fondsen, inzonderheid de 7 pCt. Illinois en Venezuela's, iets vaster.

Koers van het Geld: Belegging 3 1/2 pCt., Prolongatie 3 1/2 pCt., Diskonto 4 pCt.

VOORLOOPIG BERICHT DER BEURS van 19 Mei tot 31 ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2 1/2 pc. 62 1/2, Aand. Handel-Maatsch. 140 3/4, Spanje, Binnenl. 3 pc. 48%, Rusl., Obl. bij Hope en Co. 5 pc. 101 1/2, Cert. 1855, 6de serie 3 pc. 91 1/2, Oostenrijk, Met. 5 pc. 51 1/2, dito 2 1/2 pc. 26 3/4, dito Rente Amst. 5 pc. 72 1/2, dito Nationale 1854 5 pc. 60.

SCHIEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN

TEXEL, 18 Mei. Goodwards, Isabella Pratt, Londen.
 HELVOET, 18 Mei. De Grooth, Margareth en Gesiena,
 18 Mei. Prins van Oranje, (st.), Duinkerken.
 18 Mei. Dunlop, Gorgone, Amst. Coers,
 Cherbon, id. - Fok, Nieuw-Holland, id. - Nagans, Broeder-
 vrouw, id. - Hazewinkel, Admiraal Piet Hein, id. - De Wijn,

California, id. - Kramer, Amazone, id. - Hofstee, Wassenaar, id. - V. d. Burg, Bato, id. - Groote, Ortelius, id. - Salm, Joan Meleior Kemper, id. - Van Deurseem, Maria Agnes, id. - Duinker, Mentor, id. - Cruys, Polax, id. - Dekker, Kijkduin, id. - Junius, Johanna Elisabeth, id. - Surie, Almonde, Rott. - Blokziel, Jannetje, id. - Sissing, Henriette Gerardina Susanna, id. - V. d. Waal, Johannes Lodewijk, id. - De Boer, Graafstroom, id. - Van Bentveld, Diligencia, id. - Van Duyu, Marinus Willem, Zierikzee.

UITGEZEILD:
 TEXEL, 18 Mei. Aurora, (st.), Londen.
 HELVOET, 18 Mei. Singer, Arlequin, Hongkong.

RIVIER-VAART.
 AMSTERDAM, 19 Mei, in lading naar:
 Keulen. G. Iohmann, Cöln N° 2
 Wezel. M. Ferksen, Wilhelmina.
 Mannheim. A. Bauduin, Urania.
 Dusseldorp en Duisburg. W. Brugmann, Niederrhein N° 7.
 Urdingen. H. Heeren, Antonia.

AMSTERDAM, 19 Mei, vertrokken naar:
 Dusseldorp en Duisburg. M. Grunewald, Neptun.
 Urdingen. W. Dombeek, de Hoop.
 Rijnhoogte ARNHEM, 18 Mei 1 el op. 8 juim.
 KEULEN. 18 Mei 6 vt. 6

Advertentiën.

(5836) Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON, C. H. DERICKS, geliefde Echtgenoot van Dr F. G. DEELEN.
 DRUTEN, 16 Mei 1862.

Bevallen van een ZOON, E. DAMEN JANSEN.
 18 Mei 1862. (5841)

(5844) Heden overleed aan eene kortstondige ziekte, na tijdig voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervenden, onze veel beminde jongste Dochter EVERARDA, in den jeugdigen leeftijd van ruim 20 jaren.
 GELDROP, H. EIJKEN.
 16 Mei 1862. M. E. EIJKEN,
 geboren van D^rJK.

Algemeene kennisgeving.

(5840) Voor de deelneming bij het overlijden van onzen waarden Zoon, betuigen wij onzen welgemeenden dank.
 's GRAVENHAGE, J. TH. PAUWELS Wz.
 17 Mei 1862. A. J. PAUWELS,
 geb. Borst

(5841) Er is gelegenheid, ligt bij den Dam, bij fatsoenlijke lieden van R. C. Godsdienst, tot Inwoning met 's morgens en 's avonds Koffij en Thee voor 2 a 3 personen, tegen f 4.— in de maand per persoon. Adres Lett. M. aan het Bureau dezer Courant.

Men verlangt in een R. K. Pastorie, op een dorp in Gelderland, tegen 1° Augustus 1862, eene bekwaame **Kerkenmeid**, voorzien van goede getuigschriften, tegen een jaarlijksch loon van f 50, behalve het verval. Adres onder de letters C. D. bij den Uitgever der Kath. Nederl. Stemmen te Arnhem. Brieven franco. (5839)

(5837) Het Gemeentebestuur van Bergen op Zoom, vraagt een **Hoofd-Onderwijzer**, voor de School van meer uitgebreid Lager Onderwijs aldaar.

De vereischten zijn, behalve de vakken van het gewoon Lager Onderwijs, ook de kennis der beginselen van de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen en de Wiskunde.

De jaarwedde is f 1000, met vrije Woning, zoo mogelijk met een Tuin, of eene vergoeding van f 200 per jaar voor vrije woning, alsmede 50 Cents per maand voor iederen leerling de dag- en avondschool bezøkende, en 25 Cents per maand van iederen leerling, alléén de avondschool bijwonende.

Vóór of uiterlijk op den 21^{en} Junij 1862, bij vrachtvrije brieven en overlegging van wettelijke bewijzen, zich aan te melden bij den heer Burgemeester dezer gemeente.

De dag van het vergelijkend Examen zal aan Sollicitanten later worden opgegeven.

SOLLICITANTEN

naar de vacante betrekking van **Hoofdonderwijzer** aan de Openbare Lagere School in de Gemeente **Balgyo**, worden uitgenoodigd om zich uiterlijk vóór den 28 Junij 1862, hetzij in persoon, hetzij met vrachtvrije brieven onder overlegging der vereischte stukken, bij den Burgemeester der Gemeente aan te melden.

De voordeelen van die betrekking verpanden zijn:
 1°. Eene Jaarwedde van f 1000.
 2°. Eenig veranderlijk inkomen.
 3°. Vrije Woning en Tuin.
 Een **Hulp-onderwijzer**, na voldoende vereischten bezittende, kan met de tijdelijke waarneming belast worden.

(5838) Amsterdam, bij C. E. VAN DE WEGE, Drukker en Uitgever.

Brand te Enschede. BRANDWAARBORG-KASTEN.

De ondergeteekenden Fabrijkanten van bovengenoemd artikel te *Amsterdam, Pipenmarkt E N° 508*, hebben met genoegen in het *Handelsblad* van heden de wederlegging gelezen van hetgeen omtrent de IJzeren Brandwaarborg-Kasten bij de ongelukkige brand te Enschede herhaaldelijk is gemeld.

Wat nu daarvan ook waar moge zijn, zij gevoelen zich als Fabrijkanten verplicht bekend te maken, dat hun Fabriekaat aan de hevigste brand kan weerstand bieden en daarna gaaf den inhoud zal terug geven.

Zij bieden belangstellenden bij reflecteering op dat artikel aan; hunne Kasten aan allen door kooper gewenschte proefnemingen te onderwerpen, en hebben verder de eer onder refereering aan het bovenstaand te berigten, bij hem Kasten van verschillende grootte ter directe aflevering gereed zijn.

CRAMER ELSENBURG & Co
 AMSTERDAM, 17 Mei 1862. (5843)

R. M. Theologische Boekhandel
 VAN
G. MOSMANS,
 Grootte Markt te 's Bosch.
 (Dépôt van het Huis H. GOEMAERE te Brussel)

Ter perse:
Resolutions seu Decreta Authentica Sacrae Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae ab anno 1668 ad annum 1861 accurate collecta ab ALOYSIO PRINZIVALLI, insignis Basilicae S. Mariae in cosmedia archipresbyterio, Sanctissimi Domini Nostri Pii PP. IX a cubiculo ad honorem, ac suffecto ab actis ejusdem Sacrae Congregationis, 1 vol in 8°.

BIBLIOGRAPHIE.

Nous aprenons que M. GOEMAERE, imprimeur éditeur à Bruxelles, a sous presse, un ouvrage de la plus haute importance, intitulé: **Resolutions seu decrta Authentica sacrae Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae ab anno 1668 ad annum 1861 accurate collecta ab Aloysio, Prinzivalli, insignis Basilicae S. Mariae in cosmedia archipresbytero, Sanctissimi Domini Nostri Pii PP. IX a cubiculo ad honorem, ac suffecto ab actis ejusdem Sacrae Congregationis.**

Ce volume contient la collection authentique des décrets de la Congrégation des Indulgences et sera réimprimé intégralement à Bruxelles d'après l'édition originale qui vient de paraître à Rome. Le prix sera très-modéré.

Heden wordt aan de Heeren Intekenaren verzonden het **ZESDE DEEL** van de volledige verzameling der verhalen van

OTTMAR LAUTENSCHLAGER, getiteld: **De Eijfel en het Kruis**

Van bovenstaand werk zijn reeds verschenen:

De **Pinksterbloemen**.
 De **Meibloemen**.
 Het **Malweekruis**.
Maria help of Johan de Vondeling.
 De **Tulpen**.
 De **Liefde en het Kruis**.

Welke in gecartonneerde banden, zeer geschikt voor Prijsuitdeelingen, worden afgeleverd, per Deel f 0.60

Bij bovengenoemde is mede voorhanden eene groote sortering Fransche Werken voor Prijsuitdeeling bestemd, aan zeer lage prijzen.

H. H. Kostschoolhouders genieten hierop eene behoorlijke korting.

Wordt mede met goed succes gedebiteerd:

Leven van den **H. Aloysius van Gonzaga** f 0.074
 De bloeyende Lelie of de **H. Aloysius van Gonzaga**, ter onzer vereering en navolging voorgesteld

De Navolging van de H. Aloysius van Gonzaga, een patroon der christelijke jeugheid, gevolgt van eene novenaar ter zijner eer A. M. D. G. Tweede uitgave (5807)

Amsterdam, bij C. E. VAN DE WEGE, Drukker en Uitgever.